Teknologiateollisuus

Asia: HE 220/2026 vp Lausunto 15.10.2026

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI TYÖSSÄ KÄYTETTÄVÄKSI TARKOITETTUJEN TEKNISTEN LAITTEIDEN VAATIMUSTENMUKAISUUDESTA JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua koneasetuksen kansalliseen täytäntöönpanoon liittyvässä asiassa sekä mahdollisuudesta osallistua kuulemiseen. Pidämme hyvänä erityisesti markkinavalvonnan keskittämistä yhdelle viranomaiselle sekä hallituksen esityksessä kerrottua tavoitetta selkeyttää ja ajantasaistaa työssä käytettäväksi tarkoitettuja teknisiä laitteita koskevaa sääntelykokonaisuutta. Lisäksi on tärkeää, ettei kansallisesti ehdoteta muuta koneasetusta täydentävää sääntelyä kuin mitä on tarpeen antaa, koska tämä ratkaisu turvaa osaltaan myös kansallista kilpailukykyä.

Haluaisimme nostaa esiin kuitenkin muutaman huomion, joihin olisi syytä paneutua eduskuntakäsittelyn yhteydessä. Tämän lisäksi yhdymme Elinkeinoelämän keskusliiton huomioihin. Ensinnäkin pidämme tärkeänä ja tarkoituksenmukaisena, että työssä käytettävän teknisen laitteen vaatimustenmukaisuuksista on vastuussa ehdotetun mukaisesti laitteen valmistaja tai maahantuoja. Vastuuta tällaisten laitteiden vaatimusten täyttämisestä ei saa asettaa laitetta työpaikalla käyttävälle työnantajalle tai tämän edustajalle. Työnantajien tulee voida luottaa siihen, että niille myyty laite täyttää laitelain ja koneasetuksen edellytykset, eikä esimerkiksi työturvallisuuslainsäädännön nojalla voida asettaa seuraamuksia laitteen valmistajan lisäksi myös sitä käyttävälle työnantajalle. **Hallituksen esitystä tulisi tältä osin täydentää ja varmistua siitä, että vastuu laitteen vaatimustenmukaisuudesta kohdistuu lopulta oikein.** Merkityksellistä on myös kaksoisrangaistavuuden kielto, josta esimerkkinä toimii hallituksen esityksessäkin todettu terveysrikos. Esityksen mukaan terveysrikoksen ja hallinnollisen seuraamusmaksun alat olisivat osittain päällekkäisiä ja tästä syystä laitelain 17 §:ssä säädettäisiin seuraamusmaksun ja rikosoikeudellisen rangaistuksen suhteesta. Pykälän toisessa momentissa säädettäisiin, ettei samasta teosta voitaisi nostaa syytettä eikä tuomita rangaistukseen, jos samasta rikkomuksesta olisi määrätty seuraamusmaksu. Kyseinen säännös on rajattu koskemaan vain luonnollisia henkilöitä, mutta esitöissä ei avata oikeushenkilöiden rajaamista tämän säännöksen ulkopuolelle. **Tämä on käsittääksemme ne bis in idem -kiellon vastaista ja asiaa tulee tarkastella uudelleen.**

Toiseksi hallituksen esityksessä ehdotettuja hallinnollisen seuraamusmaksun perusteita tulisi täsmentää. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, hallinnollinen seuraamusmaksu on luonteeltaan rikosoikeudellinen seuraamus. Näin ollen seuraamusmaksuun tulee soveltaa rikosoikeudellista laillisuusperiaatetta, joka edellyttää muun muassa täsmällistä ja oikeasuhtaista säätämistä lailla. **Tästä syystä hallituksen esityksessä tulee tarkastella riittävällä tarkkuudella rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen toteutuminen hallinnollisen seuraamusmaksun osalta.** Rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen toteutuminen on tärkeää myös siitä syystä, että valvontaviranomaiselle ollaan jättämässä harkintavaltaa seuraamusmaksun määräämiseen liittyen. **Viranomaisen toiminnan tulee**

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

olla puolueetonta, joten riittävän täsmällisellä sääntelyllä sekä viranomaisen selkeillä sisäisillä prosesseilla voidaan osaltaan varmistaa lain yhdenmukainen soveltaminen.

Kolmanneksi seuraamusmaksun suuruudeksi esitetään oikeushenkilölle enintään 50 000 euroa. Esityksessä todetaan, että vastaavia seuraamusmaksuja on säädetty myös muissa laeissa ja että seuraamusmaksujen suuruuksissa on huomattavaa vaihtelua. Esimerkkinä nostetaan esiin vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain hallinnollinen seuraamusmaksu, jonka enimmäismäärä oikeushenkilölle on 30 000 euroa. Hallinnollisesta seuraamusmaksusta todetaan, että siinä on kyse ihmisten turvallisuuteen välillisesti liittyvien velvollisuuksien laiminlyönnistä sekä että sen enimmäismäärän tulisi ohjata talouden toimijoita toimimaan oma-aloitteisesti niitä koskevien vaatimusten mukaisesti. Samat turvallisuuteen ja toiminnan ohjaamiseen liittyvät perusteet soveltuvat myös vaarallisten aineiden kuljetuksiin ja sitä koskevaan sääntelyyn. **Tästä syystä olisi perusteltua säätää hallinnollisen seuraamusmaksun enimmäismäärä 30 000 euroon.** Tämä myös vähentäisi seuraamusmaksuissa havaittua vaihtelua eri lainsäädäntöjen välillä. Hallituksen esityksessä toisena esimerkkinä nostettu kuluttajatuotteita koskeva seuraamusmaksu ei ole toimiva esimerkki, koska kyseisessä laissa ei ole erillistä rangaistussäännöstä, joka osaltaan puoltaa korkeampaa enimmäismäärää.

Neljänneksi, jos laitteita koskevien ohjeiden, tietojen ja merkintöjen kielivaatimuksista poistetaan aiempi poikkeus yksikielisiä kuntia koskien, on tärkeää varmistaa, ettei muita poikkeamismahdollisuuksia poisteta. Esimerkiksi lääkinnällisiä laitteita koskeva laki (719/2021) mahdollistaa tietyissä tilanteissa tietojen ja asiakirjojen toimittamisen myös englannin kielellä. Tällaiset poikkeukset ovat erittäin tärkeitä muun muassa potilasturvallisuuden kannalta, jotteivat pahimmassa tapauksessa liian tiukat kielivaatimukset estä uusien laitteiden käyttöä Suomessa. Tästä syystä uudessa laitelaissa tulee esitetyn mukaisesti säilyttää muuta lainsäädäntöä koskeva poikkeus, jonka mukaan poikkeavien säännösten kohdalla sovelletaan kyseistä muuta lakia laitelain sijasta.

Kunnioittavasti
Ville Kähkönen
Teknologiateollisuus